

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál ury utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupan a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés félével és pontosan és jutányosan közöltetik.

Folyó eszt. october 1jétől december végeigjáró év negyedes előfizetést postán 3fr. 30krral, Budapestre borítékalanul 's házhoz küldéssel 2 fr. 40 krral testvér lapjaira elfogad a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Kinevezés, nyugalmazás's névmagyarítás; Horvát István könyvtára és kéziratai; Zala, Komárom és Szepes megyék közgyűlései; esztergammegyei tisztújítás; erdélyi országgyűlési 's egyéb ügyek; rövid elegyközlemények; bécs-brnki vasút; a' m. g. egyesület sept. 9kei ülése; budapesti napló.)
Amerika. (A' mexicói hadőrség nyilatkozványa; veracruzai tudósítás; hírek Montevideoból; elegy.)
Spanyolország. (A' cortes megnyitató; nyílt miniszteri jelentés; a' megszökött Montemolin gróf nyilatkozványa a' spanyolokhoz; elegy.)
Anglia. (O' Connell fogadtatása falusi lakára tért utaztató; gyászos tudósítások különféle irlandi kerületekből; elegy.)
Franciaország. (A' Presse tudósítása Montemolin gr. és Cabrera szökéséről; ez érdemben szétkülözdött nyomozó levél.)
Elegyhírek.
Értesítő; pénzkelet.

Magyar- és Erdélyország.

Ócs. 's ap. kir. Főlsége P. int. József szolnoki s. hóhivatali pénztárnokot legkegyelm. nyugalmazni 's Hannover Antal mérnök vezetéknévénél, Honvéryre változtatását megengedni méltóztatott.

A' nmgu magy. kir. udy. Kamra az orsovai k. harminczadnál megürrült áruvizsgáló-raktárnoki állomásra Reymann Miksa ottani árumászálót alkalmazá.

Mármarosban a rahói k. kamrai erdősi és számtartói állomás megürrült.

Horvát István könyvtára. Ha jól emlékszem, nemes Nógrádmegye indítványozá: hogy elhunyt nagy tudósunk Horvát István híres és értékdús könyvtárát a' nemzet szerezné meg Museuma számára; a' tisztelt megye ezen üdvös indítványát körlevél útján megküldé a' többi törvényhatóságokhoz pártoltatás végett. Az indítvány gyamolttatására felhozott okok nincsenek tudomásomra, de meg vagyok győződve, hogy azok kiválólag azon közhasznúságot tartalmazák, mely e' könyvtár-megvásárlás által az összes nemzetre háramlandó 's ezen egyedüli és egyszerű ok is, mellőzve minden mást, méltó arra, hogy mellette 52 vármegye, valamennyi kerület és szab. kir. város szólaljon fel. Az eredvényről nem is lehet alapos kétsége jó honfinak, megakadást csak az szülhetne, miként némely hatóságok a' könyvtárban található könyvek és kéziratok lajstromát kívánák közöltetni, mielőtt a' tárgyhoz érdemleg szólódnának. 'S ezen körülmény az, mi jelen cikk közlésére szolgált okul.

September közép napjain a' nagy téren járkálván dobhang ütő fületem, miből ugyan mostani korunkban, midőn a' bukások napirenden vannak, előre semmi rendkívülit nem sejtethni; de midőn a' város sinóros szolgáját azon szállás kapujában láttam működni, honnét három hó előtt történetiróink legjelesbikét, a' halhatatlan emlékü és érdemi Horvát Istvánt kísérok ki a' nyugalom azon helyére, honnét a' föltámadásig többé visszatérés nincsen, a' dolog előttem érdekes fordulatot von 's bebálgattam oda, hol az elhunytnak javai árvereltetnek. Ihlett kegyelettel szemlélem a' tárgyakat, melyek most oly könnyű uton profanus kezeknek adatnak át 's eszembe jutott: mikép jöhet idő, midőn ezen apró maradványok drága áron váltatnának meg, de midőn az idő majd a' lehetlenséggel áll elő; azonban e' gondolatok közt is édes volt látnom 's tapasztalnom, mikép az elhunytnak baráti 's igen számos tisztelői szinte megjelenvén, mind azon tárgyakat, melyek a' jeles tudósnak bármiképen inkább szolgálatára voltak napi foglalkozásiban, magukhoz váltani a' rendes áron felül is törekedtek. És igen szép, igen dicséretes jelleme korunk embebreinek, kik az értéktelen vagy csekély értékű fa-, réz-, lemez- vagy egyéb edénynél a' körükből kiragadt dicső szellem emléket igyekvének foghatólag is birtokukba ejteni, és mint meghatott a' fiatalabb nemzedéknek is azon buzgó kívánata, miszerint azon irótolakból, melyekkel a' magyarok híztóriája rajzoltatott, vagy melyekkel a' dicső férfi nemzete és hazája dicsőségét a' régiségek rejtett homályiból napfényre deríteni törekedett — egyegy darab adatként emlékül. Ez az érző keblere megható jelenet volt 's én különösen jól és magasztosan érzem magamat e' sorok írásánál is, melyeket az ez alkalommal nyert Horvát Istvánféle emléktollal rajzolok. Általában elmondhatni: mikép az elhunytnak nevezetes ingóságai: evőszerei, óráji, székei, gyerityartatói, kardjai 's más ilyenek megmentettek a' zsibárus piaczoni beszállászatástól 's maradtak tiszteltben hajdani tulajdonosuk emlékeztetére.

Mindezek azonban akár mennyiségök, akár értékök-re nézve elenyésznek ahoképest, mit a' főnebb érintettük nagyszerű 's drága kincset rejtő könyvtár tartalmaz. A' végintézet egyik buzgólelkű végrehajtója t. Waltherr László fellára azt előtünk 's mi körül néztünk; hét szoba, mennyire az agg kortul kívánhatni, meglehetősen rendben, telisled van telve könyv- és kéziratokkal, összes számban hozzávetőleg mintegy 40 ezer kötet. Urak a' törvényhatóságoknál: ennyiezer kötet lajstromát kívánni — mielőtt a' dologhoz szólódnak — annyi, mint az ügyet legalább pár esztendőre hátravetni. Tudjuk mi is néha a' monda igazságát helyeselni, miszerint: ne végy zsákban macskát; de ezt alkalmazni a' jelen esetben nem igen volna tanácsos. Horvát István ugyan, mióta a' Tudományos gyűjtemény megszűnt, saját útján csak gyéren hallatá magát, de ekkor oly hangon 's oly szilárd lélekkel, mely minden el- és nem fogulat — akar a' vagy nem — állításnak igazságáról meggyőzött. E' tekintetben csupan a' legújabb horvát viszonyokról kibocsátott munkájára hivatkozom; nem oly czéliből, hogy az ott fejtegetettek igazságát vitassam, hanem hogy azon kutfókat emeljem ki, melyekre elhunyt jeles tudósunk ott hivatkozik. Ezek könyvtárában mind fellelhetők, sőt saját állításit utánozva — magyarországi eseményekre 's népeire, mint szinte Európára nézve nincs híztóriai kutfó, melyet a' kérdéses könyvtárban fellelni nem lehetne. E' kevésből is világos, miként Horvát István könyvtára nem csupan rendszertelen zilált könyvhalomból áll, hanem oly híztóriai és irodalmi adatokból, miket a' magyar nemzet bármi oldalú élete nem nélkülözhet, 's miket magához nem váltani méltósága 's eszélyessége ellen volna.

Az eddig mondottak csupan a' mások által irt könyveket érdeklék, u. m. a' legrégibb zsidó, görög, arab, római 'stb. 's az újabb világ történettudósainak munkáit; de hallgattam azokról, miket ezek nyomán a' jeles történetbuvár saját keze és eszével gyűjtött és szerkesztett, mely gyűjtemény összes írott tetemes kötetek száma megközelíti vagy tán haladja is a' nyolczszázat negyedrétben. Az első szoba kevés kivétellel mind ezen kézirati köteteket tartalmazza, melyek kemény kék borítékba téve hátukon viselik a' tárgy czímét, mi bennök foglaltatik. Az a' kérdés: vajjon minő tárgyról irhatott Horvát István ennyi számú kötetet? Sokszor hallám, 's pedig tekintélyektől, miszerint Horvát István azon dolgozott egész életében, hogy megmutassa egész világnak, mikép Adam első ember 's magyar ember volt; a' nyolczszáz kötet tehát rajzolja a' magyarok történetét Adamtól, mint első magyar embertől, máskép — a' világteremtés hatodik napjától — egész a' mostani korig. Ezen állítás czáfólasába vagy vitatásába nem bocsátkozom; meglehet, hogy belőle igaz valami, mert magam is tanítványa levén a' széles tudományú férfinak, iskolai előadásiban a' magyarok történetének eredetét odáig vitte hiteles kutfók segítségével, honnét ellenel szinte oly hiteles kutfók segítségével azt vissza nem hozhatják; itt azonban ezen kéziratos czímét szándékom inkább legalább kis részben közölni, mint tartalmok elsorolásába bocsátkozni, azért a' főnebbi állítást mellőzve ez utóbbira legyen szabad áttérnem; mert a' dologhoz szóló törvényhatóságoknak esakugyan jó lesz e' tárgynak legalább is külsejével (a' mennyire egy futó pillanat megjegyezhető) megismékedni addig is legalább töredékesen, míg az illetők részről az kielégítőbb vázlatban elő fog terjesztetni.

Horvát István hó szeretettel ragaszkodván hazájához's büszke önértzettel derék nemzetéhez, ennek történeti ósisége kimutatására fordítá azon roppant erőt és tehetőséget, mit benne a' természet rendkívüli mértékben összpontosita. Később ebéli nagy tehetségei hazánk törvényhozó teste által is elismerve, sőt tetteleg méltányoltatva levén, személyéhez, mint ugyszólván a' nemzet történetirójaéhoz kötött évenkénti két ezer p. forint tiszteletdíjjal az ország pénztárából, önmagának köteleességül szabta ki: a' magyar nemzet életét a' lehető legrégibb időkől híven és megszaggatlanul írni meg.

E' nagy czélra szolgáló kutfók megszerzésére szentelte minden jövedelmét's azok kizsákmányolására élte utópercezeit 's így 46 folytonos éve éje it és napjait. Ez volt a' mező, melyen dolgozott esüggedetlenül. Sokszor

mondá barátinak: meglátjátok, hogy hazánknak régibb időkben is annyi iróji voltanak, mennyi egy nemzetnek sem; igérte: hogy ezen irók számát felviszi legalább tíz ezerre! És ime itt vagyunk a' nyolcz száz kötet egyik osztálya ismertetésénél. Mintegy 80 darabban vannak azon irók — néhol munkáik's élettörténeteikkel, néhol vázlataikkal, kik akár magyarok voltak 's az irodalmi pályán megjelentek; akár idegenek, de a' magyarokat 's a' magyarok hazáját érdeklő dolgokról irván lettek jelesekké. Mennyi nemzeti érdek 's történeti gazdag kincs rejlik e' holt betűkben, mindenki elgondolhatja, ki híztóriánk homályival már eddig is egy vagy más uton találkozott. — Horvát István csupan a' történettudomány iránti vonzó szeretetből megtanulván a' zsidó, arab és görög nyelveket, ezen eszközök segítségével sikerült neki Árpádon tul ennek legrégibb os apát 's a' magyar nemzet minden águ 's czimű fajfát felföldözni 's ezen foglalkozásiban annyi számos kötetű eredeti kéziratos szerkesztési, előtűt kinyomozni egyenesen nemzetünk életét tükröző mintegy kilencszáz oklevelet, melyek a' neveztem nyolczszáz kötetnek legfénylőbb gyöngyeit teszik.

Tovább vizsgálván a' nagy szellemnek ezen maradványit, köztük megtaláljuk mindazon népeket, melyekről a' biblia's világtörténeti könyvek itt ott egy két szóval emlékeznek. Ázsiának minden akkor élt nemzeteire fény derítetik 's ezeknek természetesen időhaladtával történet átalakulásukra is nagybecsű felvilágosítás nyujtatik. Ezen híztóriai utmutások teszik a' gyűjtemény legkitűnőbb részét; melyek Horvát István fáradszón munkásságának, roppant híztóriai isméréteinek, mindenféle kutató lángelmének kézzelfogható bizonyítványai; ezek irányában a' magyar nemzet közönyös nem lehet 's közönyösnek lennie nem is szabad; először önmaga iránti köteleességéből, mikép saját minden águ 's oldalú életére, nemzeti létére, 's irodalmára vonatkozó adatokat csak ugy könnyen 's közönyösen nem bocsáthatenyészetnek; de másodsor elhunyt hivatalnok iránti kegyeletből sem; mert Horvát Istvánt maga az ország tüntetvén ki évenkénti tiszteletdíjjal, — millyenben még eddig egy magyar tudományos férfi 's író nem volt részesülni szerencsés — ugyszólván köztve maga bizta meg e' fajnbeli buvárkodásokra; ó teljesít köteleességét, mintegy önfeláldoztával is, becsülettel végzé pályáját, most a' nemzetet a' sor, hogy következtelenségi vagy közönyöségi vádat legszentebb érdekei iránt ne vonjon magára. Emlékezzünk Hunyady Mátyás könyvtárára; nem drága pénzen vásárlunk e' vissza egyes darabokat is az e' tekintetben jóval becsimerőbb külföldtől 's ereklüként őrizzük azt, sokszor csak azért, mert egykori tulajdonosuk magyar király volt; hol bennünket mint nemzetet véve oly közel nem érdekelnek, mint Horvát István könyvei és kéziratai. Ezen fölül méltó az elhunytnak örökösiról is e' téren és uttal megemlékezni, kiknek atyjok ugyszólván minden jövedelmét tudományos buvárkodására 's könyvtárára fordítván, rólok 's jövőjükről kellő biztosítással nem gondoskodhatott. Igaz ugyan, hogy a' könyv- és kézirattár mint örökség ezek birtokában levén azt idegennek is eladhatják; de kérdés: tanácsos e' czélserű e' ez a' nemzetre nézve? E' kérdésre felelni is fölösleges, valamint magának a' könyvtár bővebb ismertetésének további folytatása is e' hely körén kívül esvén elégnék tartom a' magyar törvényhatóságokat ezen nemzeti fontosságra ujalagis mély tiszteletű bizodalom mellett figyelmeztetni, hogy a' boldogultnak még éltében külföldre két nemzet részére vevő szándékkal kérték a' könyvtárt kéziratai nélkül*) még pedig oly kitűnő áron, mellyen örökösöknek derék jövedelmezési ingallant szerezhettek — de az üdvezült nem akarta élte főkincsétől magát és nemzetét megfosztani. Általában oly szoros viszony 's kapcsolatban áll ezen könyvtár a' korán hamvadó férfi kézirataival, hogy azokat egymástól elszakasztani megsirathatatlankár, sokban pedig pótolhatatlan veszteség volna. — Ezek nélfogva együtt szükség azoknak jutni a' nemzet birtokába, minthogy kézirati gyűjteménye majd minden lapján könyvtára hol egyik hol másik kötetére hivatkozik, ugy hogy nagybecsű roppant kéziratgyűjteménye kellő kiadhatása — mit nemzetünkől várunk — sok részben könyvtárának

*) Szerbia részire még Milos hg alatt szerzési árán, azaz: 150 ezer p. fért. Szerk.

mellőzhetetlen szükségét föltételezi. Horvát István a' haza és nemzet hű embere 's országosan pártolt esüggedetlen munkása volt 's e' pártolásra minden szempontból méltónak tanusítá magát elhunytáig, a' mit gyűjtött könyv- és kéziratban, a' nemzet dicsőségére gyűjté, illó tehát hogy gyűjteménye a' nemzet tulajdonává legyen—de mivel mindenét e' nagy czélnak áldozta 's így árvájának e' gyűjteményen kívül egyéb örökséget nem hagyhatott, méltányos sőt igazságos, hogy e' kincsnek magához váltása és sajátjává tétele által a' nemzet fogytig tántorodhatlan hívének gyermekeit nagylelkűen megvigasztalni kegyeskedjék. †

Zala megyei közgyűlés (vége.)

Ezután szót emelt még egy szép reményű fiatal ügyvéd mondván: főisp. helyettes ur az emlékeztetés által jogot nem sértett, sőt mivel a' birói felelősségről törvényünk nincs, ő mlga az által csak a' törvény hiányát pótolja. Nem vádolja ügyvéd ur a' tisztviselői kart hanyagságról, mert tudja, hogy annak tisztán kell állania, nem is akar darázs-fészekbe nyulni, mint H. J. hanem mivel tudja, hogy a' dolgok lassu menetének törvényhiány az oka, indítványozza, hogy jövő országgyűlésre adassék követeinknek utasításul: hogy a' birói felelősségről törvényt alkotni törekedjenek. D. F. tb. ur felelé: illy utasításunk már ugy is van. Ezután egy, kezében levő ügyvédi oklevélből felolvastván ezen szavakat: „feltevéen mind fölélmel“ azt veté szemére ügyvéd urnak: hogy nem tartja meg olly híven esküjét, mint H. I. ki a' darázs-fészekbe mert nyulni. T. F. válaszolt: darázs-fészekbe nyulni nem kívánok azért, mert ha meg nem csip is, rám száll, azaz abból csak kár, de haszon épen nem eredhet; egyébiránt ügyeim minél szaporább menetére az illető helyeken mindent megmozdítani szoktam; azért engem letett esküm megtartására emlékeztetni fölösleges. Végre kimondatott a' határozat: a' választványok egyedül a' megyének felelősek, csak ettől szólíthatnak fel megbízatásuk teljesítésére.—Ezen határozat kimondatása után D. F. tb. előrebocsátván azt, hogy a' megholt gortviczi sz. Benedek rendi apát helyébe e' napokban új fog választani, azt indítványozá: hogy gyors postán írjunk fel ő felségéhez, hogy az új választott apátnak a' szalavári apátságot ne conferálja: nehogy ezen választás tárgyalásakor, mit az ország már olly régen ohajt, ismét gátul szolgáljon.

Felolvastatott ezután Szabocsmegye levele, mellyben a' főisp. helyettesnek a' törvényszékekeni elnökösködéstől eltöltő's felsőbb helyen megsemmített határozatát 's ennek következtében hozott újabb végzését tudatja velünk, felhíván bennünket, hogy azt pártoljuk. Minthogy illy baj nálunk nincsen, e' levél-tárgyalásnál, annak pártolását kimondva, csak röviden át akaránk surranni, azért a' beszédek is igen kurták valának, mellyek közül csak egyet hozunk fel:

Cs. P. E. n. a' s z a b o c s i l e v e l e t e g é s z t e r j e d e l m é b e n pártolom, így kezdé a' tb. ur's nem szólanék az ügyhöz, mert nálunk illy baj nincs; de szólok azért, mert hitem és vallásom oppositio emberének lenni, az oppositiónak pedig kötelessége akárhonnan jöhető törvénytelenségek ellen órkódni. A' főispáni helyettes az assessorokat creálja, ha tehát a' főisp. helyettes a' törvényszékeken elnökösködhetnék, akkor a' táblabírák az ő creaturái lennének, miből sok törvénytelenség származhatnék, én tehát a' szabocsi levelet egész terjedelmében pártolom. Azonban felszóltat egy vas megyei pleb. a' főispánoknak a' törvényszékekeni elnökösködhetési joguk mellett azon elvből indulva ki: hogy vannak törvényink, mellyek a' főispánoknak bíraskodási jogot tulajdonítanak, mint p. o. az 1548:

50. Olly törvények, mellyek a' főispánokat a' bíraskodási jogtól megfosztanák, nincsenek, és ez által a' tanácskozás egy kissé meghoszabodott, mert különféle törvények fölvetésére került a' dolog, míg végre a' szabocsi levélnek egész terjedelmében pártolása kimondatott. — Felsőbb parancs következtében a' törvényes adót, a' mennyire lehetséges, be fogjuk hajtani. — A' türelmi adó behajtására segédkezett nem nyujtunk.—Kanisza várost a' szóbeli perekben hozott ítéletek végrehajtásakor a' hatalomkar használásától eltiltottuk, mert hatalomkart csak megyei közönség rendelhet. — Főispáni helyettes ő mlga indítványára követeket választottunk, kik nádor ő fönsége hivataloskodása felszázados ünnepélyére Pestre menendnek, de csak úgy, ha szükséges leend, azaz: ha más megyék is küldendnek követeket. Csongrádmegyének e' tárgybani határozata, melly szerint az előforduló napon az egész megyében ünnepet üllend, nekünk nem tetszett. — Egy megyénkbeli r. k. embernek nyilatkozata, ki mint egy bizonyos társulat tagja gyermekét, noha már öt éves, mindedig nem kereszteltette meg azon elvből, hogy megkeresztelni addig senkit nem lehet, míg nem hisz, felolvastatott 's határozatott rája: minthogy hazánkban újabb szakadásokat alakítani nem szabad, a' kérdéses egyed fel fog szólíttatni, hogy gyermekét kereszteltesse meg, 's ha ezt nem teendi, hatalomkar megy ellene, melly a' gyermeket megkereszteltetni 's a' vesszprémi püspöknek általadni fogja.—Gyűlésünk folyama

közben többek közt a' bírák sorába fűzetett t. Lippay Gáspár országos első szemész ur is, ki a' rendek tiszteletét, szeretetét, 's mindnyájunk bizodalját bírván a' hályogot a' szeméről igen jó sikerrel szedi; vajha támadna már egyszer egy ollyan szemészis, ki némelly urak szeme elől a' szitát elrántani tudná!—Jövő közgyűlésünk nov. 9. retörvényszékeink pedig nov. 30. ra vannak tűzve.

Esztergom vármegyei tisztújítás. Oct.

11. jén Kopácsy József hg-prímás mint örökös és valóságos főispán elnöke alatt tartatott Esztergom vmegye tisztújító széke. A' valódi műveltség és legcélszerűbb politika elvei nyomán a' KK. és RR. eleve elkészíték a' tervet 's az egyetértést legkivált összpontosítá ő hercegségének böles tapintata, ki a' sept. 29. ki közgyűlésen a' KK. és RR. közönséges palotájában tartandó nyilvános tanácskozványra meghitatta. Az egyetértő nemes közönség oct. 11. jén reggeli 8 óraker épületesen vón részt a' sz. misében, mellyet m. Majthényi Antal püspök ur olvasott; mire választványilag meghivatván ő hercegsége, zajos éljenek közt megérkezett 's ékes beszéddel nyitá meg nemzeti ünnepünket, mellyből a' böles elnök 's lelkes hazafi illatozott. B o z z a y J á n o s volt első alispán ur 45 évig viselvén a' megyei hivatalt, arról ezennel végkép lelépven, helyébe közszóval, zajos tetszéssel első alispánnak választatott meg Andrassy Mih. másodalispánná színte közakarattal Huszár Zsigmond. A' jegyzői hivatal illykép alakítottat: főjegyző Palkovics Károly; első aljegyző: Nedeczky Károly; másodaljegyző: Németh Lajos; tiszteletbeli jegyzők: Závody Albin, Duschek Gejza, Hamar Gyula, Héya Tivadar 's Baros Pál egyszersmind irodai kiadó. Ügyészi hivatal: kitünőleg hó közös ragaszkodással főügyész Reviczky Pál választatott meg; az alügyészi hivatal azonban, elágazván a' vélemények, voks alá került Z. A. és Paczolay László közt, és 180 szótöbbséggel Paczolay László lépett a' széke. Hadifőadószedő: Kamocsay László; házfőadószedő: Matyasovszky Lajos. Bírakul: esztergomi járásban főszolgabíróvá a' közkedvességű Reviczky Károly egy szóval és lélekkel kiáltatott ki; alszolgabíróvá: Koltay Zsigmond. Esküttek: Bozzay Gábor és Barta Antal. Párkányi járásbeli főszolgabíró: Vargha Benedek, alszolgabíró főbírói czimmel: Luby N. esküttek Bíró Károly és Matyasovszky Sándor. Tiszteletbeli szolgabíró: Pathó Pál egyszersmind utibizos; tiszteletbeli esküttek: Bartha Adolf, Miskey Móricz, Reviczky Károly és Dombay Antal. Hadibizos: Rimmely Mihály. Várnagy: Gyarányi Flóri. Miután számos táblabíró lón kinevezetve, a' szokott eskü-letétel után 11 1/2 óraker hálat adtunk Istennek a' béke és illedelmes renddel végzetekért, midőn éghasító éljenek közt primás ő hercegsége palotájába tért. Délben volt nagy áldomás a' főispánál. Este a' fölmelegült megyei összes nemesség a' megyeháztól díszes fákllys menetben zenével tisztele meg primás ő hercegségét és harsány szónoklattal tolmácsoltatott azon közös tisztelet és ragaszkodás, mellyel Esztergom megye rendei a' nagy pap, nagy hazafi, böles főispán erény 's érdemeinek hódolnak 's a' nyilvános szót ő hercegsége szerény szavakkal megköszönni 's a' rendek szives barátságát kikérni méltóztatott. Ezután nagykedvességű főispáni helyettes Andrassy József urhoz vonult a' fákllys menet 's ott szavaltatott el a' tisztelet adója. — E' napokban fákllys zenét nyertek még: Andrassy Mihály alispán ur, Jagasics Sándor táblabíró és kedves főügyészünk Reviczky Pál. Oct. 1. jén tánczvizalommal fejeztetett be a' közegyetértés-szüite örömmünnep. — Jövő közgyűlés jan. 12. törvényszékek nov. 30. kán.

Komárommegyei közgyűlés.

Komáromban szeptember 14. én tartottuk rendes évnegyedes közgyűlésünket főispán ur ő excell. elnöke alatt. Üdvözle ő nagyméltósága a' szép számmal összegyűlt rendeket 's különös örömet fejezé ki azon, hogy a' nagy Isten segedelmével veszelyes nyavalyája javult 's így már ismét az előtte annyira kedves Komárommegyének élhet 's közvetlen személyében vezetheti közügyeinket. Ezen megnyitó beszéd után a' megye első alispánja tolmácsolá a' Rendek örömet ő ragyméltóságának különösen megemlítvén azt, hogy meg yénk rendei közlekedéssel fogadták ő nméltóságának a' felség titkos tanácsosai közé soroztatását. Ezen tisztelegések után a' közügyek tárgyalásához láttunk. Több peres ügyben érkezett kancelláriai parancsok vétettek föl először, 's használás végett az illető eljáró bírákhoz utasítottak; ezután olvastatott a' nm. helytartó tanács azon intézvénye, mellyben rendeli, hogy a' katonai nyugdizások fölött hozott bünvádi perekbeli ítéletek végrehajtás előtt terjesztessenek föl; határozatott, hogy végrehajtván az illető bírák ítéleteiket, azután felterjesztendjük. Több vitásra nyujtott alkalmat a' nm. helytartó tanács azon intézvénye, mellyben a' megyéknek kötelességökké teszi, hogy ha a' g. n. e. vallási átmenetelt tárgyzó 's mult közgyűlésünkön már tárgyalat intézvénye következtében helységenként csoportosan átterni kívánók volnának, azokat a' megye általtérni ne hagyja, míg ezt föl nem jelenti ő felségének. — P. M. táblabíró ur

kívánja, hogy ezt országgyűlési sérelmül jegyezzük fel, 's írjunk egyszersmind fel ő felségének jobbágyi hódollal kérvén őt meg, hogy a' kormány törvényes eljárást kövesen; G. J. tb. ur annyival inkább pártolja ez indítványt, mivel ezen eljárásban, hogy a' g. n. egyesültek vallási átmenete nem országgyűlésen kívántaték eldöntetni, hanem leirattal az átmenetel megengedtetni, nem lát egyebet, mint hogy ez által is kikerüllessék a' törvényes befolyás gyakorlása a' katonai határszélekre nézvest 's ezen elvet véve főindokul, bár a' felírás H. F. tb. 's főjegyző urak által elneztetett, mégis nagy többséggel határozatba ment P. M. tb. indítványa.

Ezekután a' megyei levelezések vétettek föl. 1. ör is Krasznamegye levele, mellyben értesit bennünket, hogy az erdélyi országgyűlésre meghivatott 's követeket küldött is: de egyszersmind irt nádor ő fenségének, hogy hatalmas közbenjárásával az 183 / 6 21. t. cz. végrehajtását elősegitse, 's mi is pártoljuk azt felírásunkkal; határozatott, hogy fel fogunk írni; mint már többször felirtunk e' tárgyban 's megírjuk Krasznamegyének is, hogy szives örömmel vettük levetél 's következtében fel is irtunk.

2) Szabocsmegye levele a' törvényszéki elnökösködés tárgyában, pártolattott 's az országgyűlési utasításokkal foglalkozó küldöttséghez utasítottat használásul.

3) Verőczemegye diáklevele bizonyos vasutvonali pártolás végett szólit fel bennünket, országgyűlési utasításokkal foglalkozó küldöttséghez utasítottat; ámbár szó emeltetett, miszerint irtók meg Verőczemegyének: hogy mint magyar megye velünk magyarul levelezzen; különben levelet nem fogadjuk el, mind a' mellett hogy az indítvány rokon-szenvel fogadtatott, határozatba még sem ment! ? —

4) Mosonmegye tudósit bennünket, hogy néhai Szalay József udvarnok 's megyei táblabíró ur végintézete következtében intézkednének azon 10 ez. forintnyi öszveg felvétele iránt, mellyet a' boldogult ur a' tatai egyházmegyének hagyott; az illető egyházmegye részére átvétel 's intézkedés végett egyházközeleti superintendens ur megkéretett. Ezekután tisztviselőink jelentései tárgyalatása következett: mielőtt azonban ezen nagy munka elkezdetnék, jónak látta M. L. tb. ur figyelmeztetni a' rendeket, hogy mivel már a' tisztújítás nagyon meszse nincs, küldenének ki egy választványt, melly szabályokat dolgozna ki az öszzeírásra, hogy az illó időben 's közösen megállapított elvek szerint hitelesen történessék meg. Sokan ezen igazságos 's különösen megyénkben nagyon méltányos indítványt isten tudja micsoda izgatásnak akarták látni 's zúgással az illetőknek tudtul adni, hogy ez nem mehet keresztül, de midőn észrevették, hogy az indítványtevő fél készen áll az indítvány indokai-ba hocsátkozásra is, a' zajlecsilapult; az ellenzők elnémultak, az indítvány elfogadtatott 's a' küldöttség első alispán ur elnöklése alatt kinevezetett. — Ennyit most. Nem tudom megszánják e' szegény zaklatott megyénket az illetők méltányossággal, mert ha nem: ugy Komárommegye ismét az indulatok és szenvedélyek küzdési terévé válik.

Thaly Zsigmond.

Szepesmegye közgyűlésének,

melly f. szeptember 15. én főispáni elnöklet alatt vevé kezdetét, főtárgya volt a' közelgető tisztújítás szabályinak elhatározása. Az utolsó, 1812. évről rendszabályok csaknem egész terjedelmükben most is megerősítettek; némelly indítványok, p. o. hogy szabadtékos Gőllniczbánya városnak, a' nem nemes táblabíráknak és evangelicus lelkészeknek szavazat adassék, majd minden vitatás nélkül megbuktak, de csupán azon elvből, hogy illynemű újítások csak törvényhozás útján törtéhetnek. Azonban a' nemtelen honorationoknak a' karzaton hely fog adni. Hogy senki egynél többször ne szavazhasson, a' szavazási joggal bírók lajstroma választványi kéznél lesz 's minden szavazó nevével jegy fog tétetni. Legérdekesb vita volt a' titkos vagy nyilvános szavazás fölött, mellynek eredvénye mindazáltal az volt, hogy a' szavazás most is, mint az előbbi tisztújításoknál, nyilvános lesz. —

Bobest Mátvás, a' megyének 46 évig szolgált érdemdús főszolgabírája, — Merz Pál főügyész, Sváby Ferdinánd alügyész és Raisz Szilárd másod-aljegyző hivatalaikról leköszöntek.

A' magyar tudós társaságnak a' megye régi, de a' mérnök által kiigazitandó térképe meg fog küldetni.

A' marhabus ára 9 váltókrra csökkentetett. Szabocsnak ismételt felszólítása a' főispánok törvényszékekeni elnöklésük iránt tudomásul vétetett.

Gyűlés másod napján, most legelőször (mert a' mult tisztújítások előtt ez csak választvány előtt történt) a' szavazattal bíró nemese lajstroma közgyűlés színe előtt olvastatott fel 's hitelesített meg.

Továbbá felolvastatott a' nagymélt. helytartó tanács intézvénye, mellyben a' megye kérelme következtében egy ellenőri hivatal 250 pft. fizetéssel rendszeresítették, 's en-

nek fonalán ezen új hivatalnok utasításának kidolgozására választvány küldetett ki.

A' szolgabírák jelentései az idej termés silányságáról és a' burgonyarothadásról, (mellynek azonban, má r mint látszik, az uralkodó szárazság gátot vetett) igen szomorítólag hangzottak; e' tárgyban tehát választvány küldetett ki, a' fenyegető inség elleni védezközökrül véleményt adandó. —

Pestmegyének, a' horvát ügyeket és a' bécsi küldöttséget tárgyzó isméretes levele az országgyűlési utasítást kidolgozandó választványhoz utasított, de csak annyiban, a' mennyiben annak tartalma e' megyének előbbeni határozatai által még eldöntve nem volna.

Gyűlés harmad napján Tóthfalussy Lajos nemesi pénztárnok és a' m. főispán jelentése szerint, Székely Gusz-táv rendes eskütt hivatalaikat letették.

Több más, csupán a' megye beldolgait érdeklő tárgy között, kihirdetett a' nagymélt. helyt. tanács azon intézvénye is, melly a' közmunkákrul szóló törvény következtiben keletkezett megyei határozatot némely pontokban módosítja 's többi közt a' bányások viszonyait e' tekintetben szabályozza. —

A' gyűlés 4ik napján szónyegre került Pestvármegyének levele nádor ó s. k. főhercegsége félszázados ünne-pére veretendő emlékpénz tárgyában. Szepesmegye a' közös költségekhez aránylag szívesen járuland, az egyesek számára megrendelendő példányokra nézve pedig aláírás nyittatott. —

Az adózási hátralétek és azok okai szóba kerülvén, azon észrevétel tetetett, hogy az adókövetési (dicationalis) kulcs, nevezetesen az első, második és harmadik osztályú földek közötti irányra nézve hibás; ezen hiba kiigazítására nézve tehát választvány nevezetett.

Azon k. intézvény, melly az evangélika vallásra az 1844: 3d. t. cz. által megengedett átmenetelt a' görög nem egyesültekre is kiterjeszté, most egy más' kir. intézvény által bővebben magyaráztatván meg, ezen magyarázat, mivel e' megyében görög nem egyesült községek nincsenek, tudomásul vétetett. Lócsérül, sept. 21kén

Közli F a b r i c z y S á m u e l.

Szombathelyről.

Az itteni ifjuság f. hó 20kán egy társas táncvizigalmat kívánt rendezni; mi azonban ugyanaznap estü 7 1/2 órakor Sz. Mártonban kiütött tüzvész miatt, melly hét házat, számos pajtát 's több gabonacsúrt hamvasztott el, nem tartathatott meg. A' városi lakosok nagy része egymást gázolva rohant a' veszély borzasztó helyére; de koránsem azért, hogy ott munkálkodásnk által a' szerencsétleneken segítni kívántak volna, hanem csak a' lángok pusztítása és szemlélésére 's bizonyára, ha ekkor az előbbkelő polgárság 's tisztess lakosok e' szerencsétlen esetet szintolly hidegvérűséggel veszik, mint a' hogy azt a' köznép nagyobb része vévé, a' dühöngő elem minden esetre tovább hatott volna, mert mind a' mellett, hogy a' tágas utca zsufolásig tömve volt emberekkel, a' segédkezeket nyújtók száma mégis könnyen vala összeolvasható, képzeltetni, midőn a' jelen volt fecskendőkét is mind a' mellett, hogy a' veszély helyétől a' folyó csak néhány lépésnyi távolságra volt, viz szüke miatt használni alig lehetett 's csak épen egy aszszony, pedig olly aszszony, ki szegénysége miatt semmi vagyonát nem félthette, volt az, ki nem sajnálva egészségét a' folyamba állva merítgeté 's adogatá ki a' vizet. Kérdem már most: nem volna é szükséges a' városi tanácsnak mult évben szerkesztett 's a' nm. m. kir. hótanács által is mindenekben helyben hagyott azon üdvös 's jelesen kidolgozott tüzi rendszabályit, — miszerint mindenki tudja teendőit vagyis kötelességét — minden pontjaira nézve szigorún életbe léptetni? Igen is szükséges, sőt nálunk ugyszólván majd elkerülhet lenül, mert nem elég csak végeznünk azért, hogy azok irott malaszt maradjanak; hanem legyünk rajta minden erővel, hogy valóban foganatosítsassanak is; sőt nem lenne fölösleg megyei püspök ur ó mlgát önérdéke tekintetéből is felszólítani együttmunkálkodásra a' czél nagyobb sikerrel létesíthetése végett. De térjünk a' vlgalomra vissza 's annak szép eredményére; a' t. ifjuság a' tánczestélyt másnap adá, olly változtatással azonban, hogy minden belépti jegynek ára 30 p.krra határozott azon előrebocsátással, hogy a' bejövendő öszveg minden levonás nélkül, mert a' költségeket a' társaság fődözte, a' tüz által károsultaknak fog adadni. A' füstölő romok közül emelkedő panaszhangok, — örömköszönetet mondva! — nem csekély számú nemes kebelben találtak is vizshangra, mert a' szerencsétlenek a' vlgalom után tüstint 120 ft 30 p.kr. segélyhez jutottak; nemkülönb püspök ó mlgá szinte dicső 's hálát érdemlő jelét adá alattvalóihoz viseltető atyai gondoskodásának! —

Egy rövid közlének.

Barsmegyének sept. 14én tartott közgyűlésén t. széki táblabírák választása volt napi renden, melly némi korteskedéssel 's e' miatt lett zajjal — de eredménnyel juta végre. Szabolcsmegye levelét a'

rr. nem pártolják, mert nekik e' tárgyban van már határozatuk, melly a' főispánok 's helyetteseik bíraskodását törvényesnek vallja; ha mindazáltal e' tárgy országgyűlésen elő fog kerülni, e' megye követei sürgetni fogják e' dologban is az egyenlőséget; vagy is, ha a' főispánok és helyetteseik Szabolcsban nem bíraskodhatnak, ezt Barsban se tehessék. A' megyének magyar köriratu pecsétje a' helytartó tanács úján leérkezett 's ennek országiszertei kihirdetésére a' nm. kormányzék megkéretni határozott. — A' járásbeli szolgabírák jelentéséből kitünt, hogy az idej termés részint semmit érő, részint középszerűn aluli, a' rozs különösen hibásnak találtatott; a' megye tehát szükségesnek látta már egyszer tett kérelmét megújítani, miszerint ó felsége a' katonaságot kincstárilag lássa el, mivel alig van egy hónapi élelmezésre kívántató gabona és zab; a' rr. fognak ugyan előleg rozsolat vásárlani a' katonaság számára, de a' hadi pénztárból; az inség kiemelésére megemlítetik a' feliratban az is, hogy a' cselédbér fele rozsban fele árpában fog kiadni. Bővebben majd r. levelezőnk tudósít.

S z e r é m m e g y é n e k sept. 14én tartott közgyűlésében olvastatott a' g. n. egyesültek áttérése tárgyában leérkezett intézvény; a' rr. ezen intézvényt tisztelettel fogadják ugyan, mind a' mellett felvilágosító feliratot határoztak, mivel Szerémben legtöbb egyed van azon vallásuakból, kiknek metropolitájok megrovatik az átmenet tárgyában köröztetett antinationalis leveleért. Legyen nekik az ó hitők szerint. Szabolcsmegye levele alispáni indítvány nyomán félretétetett, mert Szerémben a' főispán és helyettese jogszerű törvényeségi elnöknek ismértetik; hasonló sorshoz részesítettett Pozsonymegye körlevele is, mellyben ez egy országos hirdető lapot ohajt, minthogy Szerém megyének nincs hirdetni valója, 's ha lenne is, az a' Novineben és az Agr. Zeitungban is megjelenhetik. Bővebben majd r. levelezőnk tudósítand.

P o z s e g a városból egy embertelen demonstratiót közöl a' zágrábi német lap. Bizonyos odaváló kereskedő kiküldi egyik cselédjét, hogy a' ház számára vásárolna gabonát; ez megjelenik a' piacon 's midőn alkudoznék, egy gombásdi által a' vételtől eltiltatik, melly tilalomnak midőn amaz engedni nem akarna, arczul csapatik. Az így megszegyentett egyed urához szalad, ezzel megjelenik ismét a' piacon, 's megmutatja a' pofozót, mire ez nemesak nem tágit, hanem újra erómütételhez fog, és a' szerencsétlent ura láttára agyba főbe veri elannyira, hogy e' miatt beteg fekszik. A' város nyomozást rendelt, 's majd talán néhány hónap mulva meghalljuk az igazságszolgáltatás városi eredményét.

P é s e t t, sept. 25n esti 9órákor a' budai külvárosban tűz támadt, melly hogy tetemes romlást nem okozott a' városnak, csupán a' teljes szél-esendnek tulajdoníthatni. A' tornyokban mindenütt némán függtek a' harangok, mintha szüreti illuminatio lenne; 's csak midőn a' kigyult ház tetője egészen leégett — lehetett látni a' sötét utczákból néhány egyenruhás álmos arczot elő 's feltűnedezni, 's midőn a' halomra dülő tető hamvai alatt izzadozott már, jelent meg egy két oltószerv víz nélkül; mellyek néhány cseberrel pro forma megtéven hivatalos locsolásait, tovább álltak, mert Isten azért teremtett éjt, hogy az emberek aludjanak, nem pedig hogy tüzet oltsanak. — Magány-hírek szerint Pestváros tisztújítása nemsokára fog megtartatni. †

Erdélyi országgyűlési ügyek. A' sept. 25ki tize d i k országos ülés tárgya a' főszámvevőségi elnök-választás volt. Jegyzőkönyv-felolvasás után elnök ur azon két egyedre nézve, kik a' kincstárnoki választáskor egyenlő szótöbbséget kaptak, előadá: mikép a' szabályok értelmében új szavazás szükséges; mielőtt azonban a' kk. és rr. ebbe bocsátkoznának, azon körülményt hozá fel, miszerint S a l m e n Ferencz szász ispán szóló elnököt azon nyilatkozattal találta meg, hogy ó hálásan fogadván a' kk. és rendeknek személyéről megemlékezésüket, miután egyfelől a' kancellár-választáskor számos szavazattal ajándékozott meg, másfelől ó felsége kegyelméből 's a' szász nemzet akaratából csak most nem régen nyert díszes hivatal, mellyel meg van elégedve, különben sem levén kinézése a' választás alatti állomás elnyerésére: elnök ur nyilatkozatná ki a' kk. és rr. előtt, hogy ó mlga önként visszavonul 's a' kk. és rendeket új szavazással farsztani nem kívánja. Később pedig szóló elnököt megkereste Brenner Sámuel titoknok ur is azon kijelentéssel, miként szerénytelenségrek tartaná szászispán urral egyenlő többséget bírva vissza nem lépni annyival inkább, miután úgy sincs e' hivatal elnyeréshez reménye. Azonban folytatá elnök ur: ollyatén kölesönös egyezkedést eszközölt a' két lemondó között, hogy azon esetre, ha a' kk. és rr. új szavazást nem látnak szükségesnek, a' mlgos comes ur fog visszalépni 's a' választottak sorában Brenner ur maradand.

K o l o s m e g y e k ö v e t e erre előadá: mikép a' most fölmerült esetről sem az 1837. sem az 1841ki választási szabályokban nincs gondoskodás. Van azon körülményről,

ha a' hármas számba (különböző számú szózattal) jutott egyed lemond, mint szinte arról is: hogy a' két egyenlő számú szavazatot nyert egyeddel, feltéve, hogy egyik sem mond le — mi történjék. E' két szabály hasonlatosságára az lenne helyes, hogy ámbár a' szászispán visszalépett, mégis új választás történjék. Szóló mind a' mellett nem akarván a' most hozandó szabálynak visszaható erőt tulajdonítani, a' comes ur lemondását elfogadandónak, jövendőre nézve pedig olly értelmű világos szabály-megállapítást indítványoz, hogy bármikor hasonló eset forduland elő, mindig új választás legyen (helyes). Elnök: ebben tehát a' kk. és rr. megállapodnak.

Egy kir. hivat. szerint bajos e' tekintetben cynosurát szabni jövendőre; megtörténhetik, hogy a' lemondott egyed, ha újból megválasztának, ismét lemondana 's így harmadszori választás is lenne szükségessé. Jelen esetben a' kk. és rr. választási jogaira nézve nem lát semmi megszorítást, mert minden esetre a' többséget nyert egyed marad a' választottak névsorában. Egy más kir. hivat. példával bizonyítja, hogy a' választási jog igen is szenved illy esetekben; tegyük: ugymond, hogy az öszszes szavazatok száma 300. Két egyed nyer egyenlő többséget, például egyik egyik 110 szózatot; az a' kérdés: hogy a' 80 szózat, melly eloszlott, mellyik részhez csatlakozniék új választás esetében? (Az előbb szözlott: tehát kényszerítve lenne valamelyik a' választást minden esetre elfogadni?) Nem, hanem megeshetik, hogy egy harmadikat választának meg, 's nem lenne azon eset, hogy 110 szavazónak választása álljon 190 ellenében. Egy kir. thiró: a' 80 szózat elest, mert a' két fél közül egyikhez sem csatlakozott.

Elnök a' kolosmegyei indítványt határozatképen kimondja. Előadja egyszersmind, hogy Udvarhelyváros jelen országgyűlésre követeivé választotta Sz e l e s Károly és B o d r o g i György urakat, kik is megbízó-leveleiket az elnöknek átadák. Mire felolvastatott 's köziratra adatott a' kancellár-választás iránti feliratot kir. biztoshoz kísérő levél. —

Ezekután a' kir. kormányzék is megjelenvén az országos teremben, kezdetét véve a' szavazás a' főszámvevőségi elnökségre, mellynek végeztével országos elnök ó nmlga egészségi gyengélkedése miatt a' teremt elhagyni kénytelenülvén, a' k. kormányzékkel együtt eltávozott, minek következtében a' szavazatok számbavétele gr. L á z á r László tartományi kancellár ó mga előlülése alatt ment véghez. Szavazók száma: 213. Többséget nyertek a' rom. kath. részéről: S z a b ó Lajos 202, gr. N e m e s János 201, H o r v á t h Albert 163; ref. közül: L e s z a i Lajos 209, gr. M i k ó Imre 184, gr. T h o r o c z k a i Miklós 162; luth. közül: ifj. b. B r u c k e n t h a l József 212, B r e n n e r Sámuel 201, A r z Sámuel 121; unitar. részéről: G á l f a l v i Imre 206, S a l l a Mihály 205, S z e n t i v á n y i Dániel 205 szavazattal. A' két utólsóra nézve a' szabályok értelmében új választás leend. — Sept. 28ára egy kormányzék tanácsos-választás volt kitzúve.

K ö v a r v i d é k követutasításinak főbb pontjai ezek:

- 1) követ urak az orsz. gyűlés megnyitása előtt tisztekedjenek kir. biztos, főkörmányzó 's a' rr. elnökénél; bizomány-leveleiket pedig az országgyűlés színe adják be.
- 2) A' lajstromhoz a' már országosan kifejtett elvek értelmében szólhatnak ugyan, de azon világos kikötéssel, hogy ez más tárgyak fölvetelét, jelesen a' választások megtételét ne akadályozza.
- 3) Választáskor szavazataikat a' törvényben megírt köllékekkel bíró, hazafiságukról isméretes 's a' haza szolgálatában magukat kitüntetett egyedekre adják. Törekedjenek, hogy a' kijelölések gyorsan küldessenek föl, hogy a' megerősítések még ezen országgyűlés alatt lejöhessenek.
- 4) Az 184 1/2beli t. czikkben kitzúvezt bizottságok munkálatit 's azok közt nevezetesen az urbért, ha azokat részenként kapják is, utasítás-adhatás végett kérjék ki.
- 5) A' mult orsz. gyűlésről felterjesztett t. czikkeket, ha minden változtatás nélkül jönnek le, fogadják el, mellyek pedig nem megerősítve, hanem csak választások következtében érkeznek, azok utasítását végett sietőleg küldessenek ki a' vidékbe, és ha netán az alatt is tárgyalás alá vétetnének, azokhoz a' már előbbi orsz. gyűlésen kifejtett elvek szerint szóljanak. A' tisztújítási t. czikkre nézve felhatalmaztatnak, hogy ha semmi más módon annak létrehozatalát nem eszközölhetnék, végre abban is egyezzenek meg, hogy a' pénztárnoki hivatal küldessék fel 's állandósítsassék; de a' jegyzők minden esetre megerősítés alá nem tartozó hivatalok maradjanak.
- 6) Az approb. const. IIIr. 8. czime magyarázatára ügyekessenek új törvényt alkotni.
- 7) A' só árát iparkodjanak törvényes lábra állítani; adig is tegyenek felirást, hogy a' só kaphatása, melly most járásbeli tiszték irására adatik csak, könnyítessék.
- 8) A' katolikusok és oláhok ünnepei vasárnapra tetessenek által és a' két naptár azonosítsassék.
- 9) A' királyi földön lakó oláhok a' szászok elnyomásai ellen pártoltassanak és a' két oláh püspök ezt illető 's a' mult országgyűlésen annyiban

maradt kérelmei vétessenek föl. 10) A' vidéki egyházmensek javai a' pura fiscalitásból vétessenek ki. 11) A' jelen százok grófjának, mint kormányzékai tanácsosnak kinevezetése ellen óvást jelentenek. 12) Eszközöljenek nemzetiségbiztosító gyarmatosítási törvényl'stb.

Tordama egy követválasztó gyűlésében az utasításokhoz még megemlítendő a' tisztválasztási törvény. A' követi utasítást készítő bizottságban három vélemény fejtett ki. Gr. főispán ur javaslatba hozá, hogy ha megkapjuk a' jegyzőt, miszerint ezt megerősítés alá ne keljen küldnünk, fejezzük ki, hogy a' pénztárnoki hivatalt elhalaszljuk kapcsolatban az adó ügyével tárgyaláshoz. A' másik vélemény szerint: vannak törvényink tisztak alkotásáról, bizuk az országgyűlésre, hogy azokhoz képest igazítsa el; harmadik vélemény: a' most ó felsége előtt álló tisztújítási törvényjavaslat leküldetését várjuk be 's akkor adjunk követeinknek e' részben pótló utasítást. A' bizottságban ez utolsó vélemény vált határozattá; a' közgyűlés hosszas vita 's erőlködés után azt színt megállapítá 's kimondá: miszerint követ urak oda utasítottak, hogy ha a' felküldött tisztválasztási törvényjavaslat nem az ország rendei által szerkesztett értelemben érkeznek le: küldessék át a' megyéknek pótló-utasítás végett. Egyébiránt a' közelebbi mult orsz. gyűlésről felküldött minden törvényjavaslat megerősítését igyekezzenek eszközölni.

Sz. Udvarhely város sept. 18án S z e l e s Károlyt és Bodrogi Györgyöt választotta országgyűlési követivé; részleteiről közelebb.

***

Lajtán mellett Bruck sept. 12d. Mai nap városunk könyvében maradandólag van följegyezve; össze vagyunk Béccsel vasut által kapcsolva 's élvezzük a' szép jövődöt reményit. Kora reggeltől az egész város népsége várakozásti mozgalomban volt, míg a' füstoszlop látható lón 's 14 kocsiból álló hosszú sor 600 vendéggel a' földiszettit „Bruck“ és „Wieselburg“ mozonyok által vonatva, előrobogott 's örömteljesen üdvözölve 's üdvözöltetve — a' magyar földön megállott. Néhány percczel 9 óra után, nap-sugáros ószi ég alatt, Béccből indulván, a' közép állomáson töltött rövid mulatás után 1 óra 's 33 percz alatt érkezett ide. A' pályaudvaron zene 's mozsárdurrogás közben az összegyűlekezett nép ezrei 's városi hatóság által üdvözöltetve, fényes reggelihez hívatott meg a' vendégek, mi mellett áldomáspharak ürtettek az uralkodó házért, e' vasutnak alapítóért (Sina's Rotschild báróért) Magyarországi 's Bruck városért kötött és folyóbeszédben 's örömkurjongva viszonzottak. Hiedelmünk szerint érdekes lesz az olvasók előtt, városunkat, mely Magyarország és Ausztria történetében gyakran nem csekély szerepet játszott, közelebbiről megismertetni. Miksa császár házi orvosa, a' híres Lazi-us, egy itten talált siremlék feliratából bizonyossággal akarja következtetni, hogy az Antonin császár utazási naplójában előforduló „Quadrata“ város a' mostani Bruck legyen, mely 17dik századig „Bruegg“ nevet viselt, azaz város a' hid mellett, mely itt Ausztriát és Magyarországot az elválasztó Lajtán keresztül összeköti, innen az oklevelekben a' „Leythopontum“ név. 1260ban Béla magyar 's Ottokár cseh király békét kötöttek itten. 1399ben három tornyot nyert a' város czimerébe, melyet még mai napig is visel 's Hollós Mátyás berohantakor 1483an a' vár- a' „római torony“ nyal együtt kemény ostrom után bevétetett. Midőn Szoliman a' várost, Bécs ellen vonultakor, meghódolásra szólítá fel, bátran viszonzá az: „csak ha Béccet elfoglalja, remélheti, hogy kapuit megnyitandja neki.“ A' bátor feleletet tisztelve, Szoliman a' városfalak alatt elvonult 's Bécchez közelgett. Az itt szép Fridrik császár által alapított, Hid. József császár által megszüntetett, ágoston rendi kolostor levéltárában egy levél létezett, melyet a' nagyvezér 1683ban Dallhamer perjelhez irt volt, listváslárlásra szólítván fel őt. 1713ban dögvész, 1805 's 1809ben ellenségtől meglátogatva, 1814ki oct. 7kén több hatalmaságot és fejedelmet üdvözölt keblében, u. m. az ausztriai császárt, orosz czárt, porosz, dán, bajor királyokat, valamennyi cs. kir. főherceget 's tb. Ez a' multkorból. Városunk, melynek erdős magasáról Fertő tavalálható 's mintegy 1000 családnak nyujt lakot, jelenleg is folyvást kellemesen lepi meg az idegent. Az itteni nagyszerű műkert, mely kétségkívül legszebb egész déli Németországban, az 1829ben meghalt gr. Harrach János alapítá; ez maga szép kilátásával gyönyörű fasorai, platánai 's canadai jegenyével, meglepő facsoportozati 's hidaival, melyek a' tizenegyszer átkigyózó Lajtán átvezetnek, megérdemli, hogy az ember Bruckba utazzék. Egy fűvészeti könyvtár, gazdag fűvészet, képcsarnok — az 1300 óta Csehországból bevándorolt Harrachok ós képeivel, tanulságos 's kellemes hatásuak. Nem lehet elválnunk innen a' nélkül hogy a' közel fekvő Rohrau falut említsük. Itt született a' zeneművészet történetében ragyogó emlékü testvérpár Haydn József és Mihály. A' grófi kertben diszlik az emlék, melyet gróf Harrach Károly ba-

rátjának, az akkor még élő nagy mesternek Józsefnek állítottat 's csak egy évre töltötték be aztán az üresen állott helyet a' dicsőült művész tetemeivel. 1841ben a' siremlék az öszserongált mellkép helyett újat nyert.

A' m. gazd. egyesület kertészeti és szőlőművelési szakosztályai f. évi sept. hava 9kén ülést tartván, az országos gyümölcskert és szőlőiskola érdekében P e t e r f y József urat szakosztályi jegyzővé nevezték ki 's azon térnek kezelése, mely az országos szőlőiskola tágítása 's czélszerűbb elrendeztetése végett annak tőzsomszédságában szerzetett, — H a v a s József ó nga felügyelése alatt önállóan reáruházott; azon idő alatt pedig, míg L e g r á d y László ur beteges ágyát elhagyandja 's egészsége helyre állván a' fenálló szőlőiskola ügyeit személyes felügyelése alatt vezérelhetné, ideiglen a' szőlőiskolai felügyelés hivatalának ellátására is köteleztetett. Pest sept. 9dikén 1846. T ö r ö k J á n o s s. k. egyes. titoknok, mint szakosztályi jegyző.

Budapesti napló. (Octob. 4kén.) Rovatunkat a' nemzeti színház igazgatóságához intézett ószinte sorokkal nyitjuk meg: D é r y n é Pesten van; ennyit a' t. igazgatóság is tud. Déryné közel egy évszázadnegyed óta fáradozt a' magyar művészet hálátlan mezején, pedig azon időkorban, midőn e' szak bajnoki 's bajnoknői mint ma. Déryné csüggedetlen volt a' színészet nemzeti érdeke mellett harczban; felszédte őt a' színpad volt világa, élete a' művészet, 's czélja nemzetiségünk terjesztése 's megkedveltetése. Ezek is mind olyanok, mik az igazgatóság előtt tudva vannak; de az: hogy Déryné jelenleg a' legszenvedőbb nélkülözésekben sanylik; hogy „rajtavalója minden!“ hogy ruháját — maradványait egykor kellőbb színpadi életének — adá zálogba csekély összegeseért, mellyen Pestre jöhessen segélyt, alkalmazást nyereszó azon intézetnél, mellyet a' nemzet a' művészetnek 's művészet felkenteinek emelt; hogy itt — mellette az enyhítő forrásnak hideg 's elutasító fogadtatással kelle találkozni; hogy insége a' kétségbeesésig kinozza: mindezt szereljük hinni, a' nemz. színház méltányos igazgatósága nem tudja: 's azért előre is örvendünk, hogy a' mondottaknak ekép tudomására jöven hathatós segélyvel előzendi meg a' szűkölködőt 's nem fogja engedni, hogy kegytelenül enyészék el az, kinek a' mostohább idők is tömjénül áldozának. Ezt tevéen az igazgatóság, emberszeretettel gyakorland: ételt nyujtván az éhezőnek, munkát a' dologért épedőnek 'sat. (Beküldetett).

Gyakorlati a' panaszok, miként a' pesti takarékpénztár hivatalnokinak csekély száma nem elégséges a' közönség várakozása 's igényeinek megfelelni; e' panasz alaposágáról a' napokban magunk győződünk meg. A' hivatalos jelentések, sőt a' könyvecskékből is tudva van, hogy a' hivatal délután 4 óráig áll nyitva 's mégis egy visszafizetési napon már 3/4 12kor parancsolá az illető hivatalnok a' szolgának, hogy több könyvecskét ne vegyen át, mert, ugymond, már nem bírja a' munkát. 'S ezt mi elhiszszük 's látjuk is, hogy majd saját kárára számította a' kamatokat kifáradta miatt. De mit tegyen hát a' szegény munkás vagy mesterlegény, ki 12 órakor végezvén munkáját, oda jó 's kéri pénzt, mire azt kapja válaszul: „Álljon hát ide 's dolgozzék, hisz már nem bírom“ 's tb. Az igazgatóság tekintetbe véve a' közönségnek e' méltányos követelést 's hivatalnokit sem akaráván kidülsig kifárasztani, ugy hiszszük, leend annyi loyáltsággal, miszerint a' kezelők számát egygyel szaporítandja. E' ponthoz ajánljuk a' következőt:

A' budai takarékpénztár f. hó 1jén nyitattott meg a' halászáros főutcájában, a' két hid közti Sieberle házban; melly mindennap reggeli 9től délutáni 4ig nyitva áll a' közönségnek; ünnep- és vasárnapokon pedig csak déli 12ig. Minden betételettől száztól ötöt fizet, ezen fölül 4 1/2et. Ezen intézet arany, ezüst 's egyéb drágaságokra is kölcsönöz 6% - val; tovább status- és börzsepapírokra, Eszterházy-sorsokra, szabályok szerint készített váltókra, városi realitásokra 5 1/2 perctel. Ha valaha, bizonyosan most van ideje a' pestinek mindent elkövetni, hogy a' közönséget magától el ne idegenítse. — Mint halljuk, a' helyhatóság az ölelmi biztosság, javaslatába beegyezte után ezentul a' borjú- bány- juh- és ürühús-árulást szabad concurrentiára kívánja bocsátani. — A' belvárosi léteplom kerítést nyerend 's Hild építész felügyelése alatt külső belrésze meg fog újítani. — Az Ungar azon érdekes hírt közli, miszerint Tomich mérnök közel Stenkához az aludnaszorosnál a' parti sziklába vágott Szechenyi-úton fölül önbányát fedezett föl, hol már próbaásás is történt 's az ércfaj igen gazdag, minthogy 100fontból 60 font ón 's 19 lat ezüst kerül ki.

Ugyan uraim! mikor kap már az a' szerencsétlen muzeum-utca egy lámpát? ha esik, teli van vízzel, 's rajta csak holdkörös volna képes száraz jébbal áthaladni, ez is csak a' muzeum-kerítésen — ha pedig száraz, akkor olly borzasztó illattal önti el az egész környéket, hogy a' görény-fészek semmi hozzá. E' kérelem azonban, ugy látszik, sikertelen marad mindaddig, míg ezen utcában is egy városi tisztcsillag nem tűnend fel. — 'S minthogy már a' Philosophia-kávélház látogatói is viszszaállongtak, van remény, hogy annak falán is olvashatunk színtapot, valamint a' tudakozó-intézet áttelendben is: mert eddig a' Józsefvárosból csak a' kigyó-utczáig kelle az illetőknek utazniok, hogy meg tudhassák: vajjon mellyik bokott darabot fogják ismétetni a' nemzeti színházban!

Az egyetemi toronyóra mindig legalább 5 percczel jár későbbben mint a' reform toronyban.

Kinek ideje van, kielégítő mulatságot szerzhet magának jelenleg az iskolák körül 's a' kávéházakban, hol a' korszakajászkok zsbongó csapatának törhetlen buzgalmán bámulhat vagy kaczaghat tetszés szerint. Ha mind igaz lenne az, mit ezen jó urak ígérnek, ugy Pesten csupa

marcifánkkal, pástetommal élénk, 's a' csimaszos szobák csak mesék közé tartoznának; lefizettetvén pedig előre a' fél-évi asztalpenzt, több helyen burgonyával sem lakatják jól a' rászedett ifjakat, kik aztán éhség és szükségűl kényszerítve egyik ruhadarabot a' másik után adogatják és zálogosítják el; 's midőn e' procedurát már folytatni nem lehet, következnék az adósságcsinálás, csakhogy a' hitel ma drága portéka 's az ollyan diákféle ember nehezen tehet rá szert.

Luitpold bajor koronahg sept. 27kén utazott el fővárosunkból Konstantinápolyba. — A' hétszemélyes és királyi tábla felsőbb intézkedés következtében mostani szállásukról a' ferencziek terén álló országos curia épületébe költöznek vissza nyolcz évi másutt szállásozás után. — Az uri-utczán bizonyos szabómester ezimerül Deák Ferenczet tévé ki 's ez ellen semmi észrevételünk, de hogy a' meiszter ur Deák Ferenczet olly gazdagon aranyozott, kisinórozott pittkés öltönyben állítja ki, minőben a' nép embere 's a' pazarfényűzés elensége magát soha sem látta, ez ellen igen is van észrevételünk. — Szombaton f. hó 3án nemzeti színházunkban először adatok „Ordög része“ vig opera; a' hosszú szünet után ez már 3adk, mi az ügyviseléség vagy rendezőségnek gyógyulás vagy javulásra hajlását tanúsítja. Ugyanott közelebb mult hetekben három dramai eredeti ujdonság hozott színpadra, mellyek hogy érdemleg ki nem fűtöltettek, csak a' közönség könyörületességének tulajdonítható. — A' napokban egy tárgonyzás veszekedett egy zsidóval; nézők teljes számmal; mi is ott álltunk 's csudáltuk, hogy egy ujdonságzó azon áthaladván, nem állott meg, nem vevé lárczáját elé 's nem jegyzett belé épületes mondatokat; mint bizonyos vezér; miért? mert neki dolga volt 's mert tudta, hogy felóra mulva visszajövén, még mindent mostani állapotában találand, m' n' hogy elosztatásukra rendőr kellene, ezek pedig — kivált szünet után — illy helyeken akkor szoktak megjelenni, midőn már rendtelenséget nem tehetnek.

Köhegyi József táncművész is megérkezett vidéki utazásából, hol több előkelő család tagjait tanítván 's így honosítván meg a' könnyűsége által is ajánlatos „Vigadó“, jelenleg a' fővárosban készíti „vigadójár“ a' vigadni vágyó fiatal nemzedéket; ajánljuk őt minden tánczedvelőnek. Lakása: Bálvány-utca Blühdornfele házban 23d sz alatt harmadik emeletben. Ezen ajánlásunkat hiedelmünk szerint kelenedővé teszi a' jövő novemb. hó 4kén tartandó nemzeti szellemű táncmulatság is.

A' bérkocsisok, hordárok, vámszedők, rendőrök 's tb. még folyvást a' régiék.

Amerika.

Azon nyilatkozvány, mellyet a' mexicói hadórség aug. 4kén közrebocsátott, következőleg hangzik: „Mexico város aug. 4. Republicanus szabadtási hadsereg. Ma reggel majd egész órsége ezen fővárosnak, és alulirtakkal a' főlegvárt megszállotta don Juan Morales tábornok ideiglenes parancsnoksága alatt, a' kormány ellen nyilatkozott. Az órség nem sokára az egész város birtokában leend, mivel a' sereg, mellyek még Paredes és Bravo parancsi alatt állnak, részint csekélyek számra nézve, részint elégtelének 's majd majd egyet értenek velünk. Nem maradhat sokáig egy jó mexicói előtt sem titokban, miszerint az általunk védett szent ügy a' nép és nemzeti függetlenség ügye. Ezen el nem adható javak nevében szölkjük fel önt (a' veracruz kerület főparancsnokát), b'zva elhatározott hazafiságában, gyámolítsa nemes vállalkozásunkat 's ezzel szerezzon egy dicsó napot a' hazának, mellynek már annyi szolgálatot tón. Minden kétségen kívüli, hogy ügyünk győzni fog, nemcsak mert a' magát ugy nevező kormány már ugyszólván meg van bukta, hanem mert az egész nemzet ingerültségben áll, elszánva levén megalázni azokat, kik a' közjólétet feláldozni akarják. Fegyvereink győzelme Guadaluaxara mellett 's az egész veracruz kerület nyilatkozványa bizonyítjuk ennek igazságát. A' dolog helyzete felől hogy önt tudósítsuk, nem marad egyéb hátra mint jelenteni, miszerint a' vitéz tábornokok Landero 's Perez jul. 31kén Veracruzban nyilatkoztak követséget küldvén Santa Ana tábornokhoz azon meghívással, miszerint jöjjen és álljon a' hadsereg élire, melly a' nemzet függetlenségét és szabadságit védelmezni kész. Mindezt az általunk közrebocsátott terv szerint, mellynek példányit ide mellékeljük. A' nép 's hadseregbeni lelkesültség nem lehet nagyobb. Vezérek, tiszték, katonák 's minden osztálybeli férfiak százkint ajánlkoznak ügyünk védelmére. Szerencsét kívánunk magunknak a' nemzet nevében, melly nem sokára képes lesz méltó szolgáinak illó hálával adózni. Isten és szabadság. (Aláírások.) Juan Lariano de Salas, Valentin Gomes Farias.“

Csak gyanítják azon eseményeket, mik e' nyilatkozványt okvetlen megelőzték. Paredes ugy látszik még a' katonai zendülés kitérőse előtt hagyá el a' sereg egy részével a' fővárost. Egy Veracruzban megjelenő lap szerint az őt kísérte osztály nemesak igen csekély volt számlag, hanem egyetértésben is a' fölkelőkkel, kik ellenállás nélkül foglalták el a' mexicói főlegvárt 's egy részét a' városnak. Egy angol gőzös érkezett Veracruzba; Santa Ana azonban nem jött meg rajta — pedig ettől függ az új forradalom kimenetele.

A' bermudai „Royal Gazette“ aug. 18káról következő ir: midőn „Dee“ nevű gőzös f. hó 2án Veracruz odahagyá, a' partot következő amerikai hajók tartották megszállva: Cumberland 60 álgys; Potomac 60, St. Mary 24, John

Adams 24 álgus's Missisippi és Princeton gőzösök. A Cumberland Alvarado mellett megfeneklett 's annyira megsérült hogy az egyesült státusokba kelle visszatérnie. A mostani hajócsapattal nem szándékoznak San Juan de Ulloa várát megtámadni; előbb hihetőleg Tampico és Alvarado ellen tesznek kísérletet, mi által elfélnéki akarják ellenőket az amerikaiak. San Juan de Ulloa állítólag legjobb véd-állapotban van 's a várerősségi tüzér gyakorlatok is meglehetősen képességet fejtenek ki az álguzásban. Az amerikaiakon kívül Veracruz előtt még egy spanyol fregát, egy spanyol és francia brig is fekszenek. Az angol Euridice 's Rose hajók San Sacrificios előtt horgonyoznak közel Veracruzhoz, két más hajót naponkint várnak.

A' harctérről Washingtonba határozatlan közlemények érkeztek. Aug. 8kán Veracruznál csekély ellenségeskedés fordult elő. A' „Missisippi“ gőzös sikertelen kísérlet tón a város megtámadására; golyókat váltottak kölcsönösen; végre az amerikai had erevény nélkül vonult vissza. Matamorast jul. 31kén szállották meg az amerikaiak; Taylor tábornok aug. 5én Camarcho felé indult. Innen egy haditest Wood tábornok alatt Monterey felé megy.

A' Times terjedelmes tudósításokat közöl Montevideóból jun. 29ről, melyek főleg a' paranoi járattal foglalkodnak, újat azonban keveset hoznak. A' többször említett kereskedelmi csapat francia és angol gőzösök általa alatt szerencsésen átevezett a' sanlorezi álgutelepek előtt. Eredvényei e' járattal kereskedelmi tekintetben szerfölött kedvezőnek mutatkoznak 's panasz csak az iránt emeltetett, hogy a' kereskedő hajóknak Corrientesben nem hagyatott elég idő a' vásárlott cikkek felrakatására, minek következtében számos ár Corrientesben maradt.

Montevideóba jul. 28kán valamennyi angol kereskedő, kik addig még Buenos-Ayresben tartózkodtak, egykét párhívót Rosasnak kivéve, megérkezett. Jun. 25kén hagyák oda Buenosayrest; néhányat közülök a' sanlorezi utközet után házaik sarkára ragasztott nyomtatványokban vész és pusztítással fenyegetnek a' benszülőttek.

Fontos lenne, ha bebizonyulna amaz állítás a' Times által közölt tudósításban, miszerint Maduriaga 's Urquiza, mint Corrientes 's Entrerios képviselői, szerződést kötöttek 's azt a' brit-francia hajóhad parancsnoknak bejelenték, mellyélfogva mindkét tartomány magát független szabadságának nyilatkoztatja 's Rosas és az argentinai köztársaság ellen szövetséget köt. A' szerződés jun. 25kén vala helyben hagyandó. Paz tábornok ez ügyből határozottan kizáratik 's Urquiza tábornok nevezetük parancsnokaul az egyesített hadseregnek.

Jul. 10kei riojaneiro hírek szerint a' brazilai követkamra jun. 23dikán következő indítványt fogadott el: 7 év lefolyása után minden élelemzikké vám szünjék meg. A' fenálló kiviteli vám az alatt évenként csökkentessék. Jun. 26kán a' kamra egy másik határozatot fogadott el, melly minden liszt, hus 's élelemszer-beviteli vámot megszüntet, még akkor is, ha a' bevitel külföldi hajók által történik. A' császár a' déli tartományokban tett utazása közben tapasztalt szives fogadtatásán annyira megörült, miszerint elhatározta, hogy a' császárnő lebetegülése után az éjszakai tartományokat is meglátogatandja.

Spanyolország

Mikép már jelentettük, sept. 14dikén nyitattott meg Madridban a' rendkívüli cortesülés. Isturiz tanácselnök egy másután a' tanács és congressusban hat miniszter által aláírt következő jelentést olvasott fel: „Ó felsége a' királynő megbizta minket, az alkotmány 47d. cikkének értelmében a' cortesssel tudatni, miszerint ó hosszu 's komoly megfontolása után annak, mi az ország java 's az ó saját becsületéhez legjobban illó, elhatározta magát fenséges unokatestvére bourboni don Francisco de Assis Maria infanssal házasságra. Továbbá meghagyá ó felsége a' cortesnek ugyanazon módon 's hasonló végre jelentenünk, miszerint ó királyi fensége bourboni Mária Luiza Ferdinanda infansnő, fenséges testvére, jelenleg vélhető korona-örökös, ó felsége a' királynő megegyezése 's jóváhagyása mellett, ó kir. fensége orleansi Fülöp Lajos, Antal, Mária, Montpensier herczeggel egybekelni szándékozik. Ó felsége reméli, miszerint ezen házasságok hathatósan fognak mind az ország szerencséséje 's java, mind az ó felsége 's fenséges testvére szerencséséjére befolyjni. Nem kevésbbé várja ó felsége, hogy az országos cortes, melly már annyijelét adta szeretetének 's ragaszkodásának a' trón iránt 's azon érdekhez, mellyel a' nemzeti jóllét 's nagyság, valamint az országos intézvények szilárditása iránt viseltetik, ezen vigasztaló reményekhez csatlakozandván, kérti fogja a' mindenhatót, azok minélhamarabb létesítése végett 's hogy Spanyolországnak új békeegyezség- és szerencse-időszak nyílják. Madrid sept. 14. 1846.“ A' tanácsban úgy mint congressusban tiszteletes megindulással fogadtattott e' jelentés. A' pénzügy-miniszter aztán indítványt tón a' további adószedésre felhatalmaztatás iránt. Orense követ fölállott, kérdező: vajjon az in-

fansnő házassága Montpensier herczeggel közvetlenül történik é, vagy azon időpontra halasztassék é, midőn a' királynő a' koronának egyenes örökösök ad. Isturiz tüstint eképp válaszolt: „a' királynő 's infansnő házassága egyszerre menend véghez.“ Orense nem folytatta tovább kérdését. A' congressus erre felirati bizottság-választásra ment át, melly is Sartorius, Olivan, Alvarez, Petada Herrera, Benavides, Gallardo és Bravo Murillo urakra esett. Ezek mindnyájan hivatalosztályaikban határozottan kedvezőleg nyilatkoztak a' jelentés tartalma iránt. A' további adószédést illető törvényjavaslat vizsgálatára megbízott választvány is egytül egyig mind miniszter-párti követekből alakult. Az üléstermet körülözlönte népsokaság esendesen viselte magát; legkisebb jele sem vala észrevehető a' félt ingerültségnek. — Mint tudva van, a' cortes-megnyitásra kitűzött napon (sept. 14kén) távozott el Bourgesből don Carlos infans legidősb fija Montemolin gróf. A' spanyolokhoz intézett nyilatkozványa két nappal előbb kelt 's következőleg hangzik: „Spanyolok! méltóságom, gondolkozással összhangzólag kívánta, hogy várjam be azon eseményeket, miket mai nap, meglepetés nélkül, Spanyolországban bekövetkezni látok, hogy mitsem hagyjak teljesítetlenül, mit 1845. maj. 23kai nyilatkozványomban megígértem. Akkor megismertetem veletek elveimet; egyetlen kívánatom volt, hazánkat azon zürzavarból kiemelni, mellybe sülyede 's biztosítani nektek a' békét és szerencsét, mikre oly nagy szükségtek volt 's miket annyira megérdemeltetek. Az eredvények nem feleltek meg várakozásomnak; reményeitek megcsaláltak. Kötelességtek és szavam új törekvésekre intenek, hogy teljesüljön az elénk szabott hivatás. Spanyolok! elkövetkezett a' pillanat, mellynek eltávolításán annyira fáradoztam, még áldozatokkal is, miket részint én magam hozék, részint tőletek követeltem. Megsérteni fognalak titeket és szegyenlenem kellene magamat, ha fölném, hogy nem fejtenék ki azon erőt, mellynek dicsősége minden európai nemzet tiszteletét vitta ki számotokra. En nem ismérek semmi pártot: csak spanyolokat látok, kik elég hatalmasak velem együtt közremunkálni azon mű végrehajtásában, mellyre az isteni gondviselés engem tartja fen. Ennélfogva hivatkozom mindnyájatokra; remélek 's bizom mindnyájatokban; nem utasítok vissza senkit. Az ügy, mellyet képviselek, igazságos; semmi akadály ne tartóztasson bennünket vissza, hol annak győzelme kérdésben forog; az eredvény nem maradhat el, mert bizton számítok rá, hogy ti oly buzgók mint munkások 's bátrak lesztek hozzátok intézett felhívásomat követni. Akarom és rendelem, hogy a' mult feledve legyen. Azon időszak, melly előttünk nyílik, semmiben ne hasonlítson ahoz, mellyben most élünk. Tökéletes egyezség állitassék vissza valamennyi spanyol közt. Semmi utálatos bélyegzés ne létezzék, semmi ellenségeskedés! Intézkedések, millyeket a' kor követel, atyáink szent vallása, szabad folyásu törvénysszolgálatás, tisztelése a' tulajdonnak, valamennyi párt őszinte összeolvadása — biztosítékai lesznek a' szerencsének, melly után oly régóta sovárogtok. Mindent meg fogok tartani, a' mit ígértem nektek; mindent megengedni, mire mai nap ajánlkozom; a' győzelem óráján azonban legfőbb megnyugvasomat annak feledésében leletem, hogy voltak győzők és legyőzettek. Fogadjátok hálámát annyi türt szenvedésért. Tetteitek csodálójá tudni fogom azokat a' harcmezőn megjutalmazni. Bourges sept. 12. 1846. Károly Lajos.“

Izabella királynő megparancsolta, miszerint semmiféle, akár kiházasítására, akár az egybekelési ünnepélyekre vonatkozó tárgy, külföldön ne vásároltassék.

Sürgönyi közlések szerint a' cortes sept. 14kén reggel összgyűlt. A' miniszteriség a' királynő házasságát jelentette, mi nagyon tetszőleg fogadtattott. Felírás-szerkesztő bizottság nevezetett, melly csupa kormányberekéből áll. Madrid tökéletesen nyugott. Ellenben Cataloniában ismét zendülési kísérletek tétetnek. Barcelonai levelek sept. 4kéről írják, miszerint 3—400 főnyi csapat Pichot, egykori carlista osztályfőnök és taragonai parancsnok vezérelte alatt, a' taragonai síkföldön mutatkozott. Alig küldte Breton tábornok Barcelonából egy zászlóalj két álguyval a' fenyegetett pontra, midőn híre jött, miszerint még egy félelmes bandavezér az elhírült Tristany, jelent meg a' salsonai környéken 's egy harmadik csapat Urgelt fenyegeti. Navarrát is féltik hasonlótól. A' carlisták nem rosszul választották a' pillanatot, midőn a' népség a' Montpensierféle házasság miatt ingerült állapotban van. Erre vonatkozólag így ír egy párizsi levél sept. 18káról: „a' carlisták előbb, mint gyanítható vala, megtámadó állással fenyegetőznek. Királyuk Vid. Károly a' francia rendőrség éberségét kijátszva, Bourgesből ellillant. Ezen szökés, mit épen nem vártak, itt igen kellemetlen, mert nem is kétkedhetni új polgárháborúról Spanyolországban, ha a' szökevény oda juthat. — Navarrában a' carlista párt veszélyesnek látszik: mint Catalonia 's alsó Arragoniában; Navarrában már hetek előtt hangoztaták a' mozgalmi vezérek 's főnökök neveit, — férfiakét, kik az utóbbi háboruban gyakran fordul-

nak elő. Még nem tudni bizonyosan: vajjon a' szökevény herceg fentartóztatásának híre valósult é vagy nem.

A' cortes-megnyitási ülésről egy madridi levelező következőleg ír: „a' mai ülés nyugottan folyt le, jöllehet legaggályosb feszültséggel néztek elibe. Nagy csoportok tödultak össze a' kapuknál 's a' téren, tudomást veendő a' miniszterek közlendésiről; mozgalom nem mutatkozik, de a' francziák elleni hangulat mégis naponkint ingerültebb.“ Ugyanazon levelező szerint az aranjeui vasuton dolgozó francziák közül löbber katonai őrizettel kellett ótalmaztatni. Tizenkét rendőrbiztos, kik Montpensier herceget pártoló feliratot aláírni vonakodtak, hivatalaikból elbocsáttattak, a' francia hirnököket, kik a' francia követ számára hivatalos tudósításokat hoznak, mint egy más levelező beszéli, vad ujongással üzik az utcákon keresztül. — Sept. 15kén Isturiz választat vala Bulwer jegyzékére adandó. A' felelet határozott színü a' nélkül, hogy Angliát sértse. Azonban halomlás szerint az angol kabinet Bulwer jegyzékét csakugyan helyesli. Don Enrique is tiltakozást nyújtott a' corteshez. A' spanyol ellenzéki lapok folyvást oly hevesen nyilatkoznak mint az angolok a' francia összekötetés ellen. A' Clamor Publico, Eco 'stb. sajnálkoznak, hogy a' királynő az 5305 polgártól aláírt tiltakozást a' Montpensierféle összekötetés ellen nem vette által személyesen, hanem a' miniszterekhez utasította. Így tehát nem közeledhetni a' királynőhöz; hivatalos formásokkal bástyázzák őt körül, parancsok, szerencsekívánatok és ünnepélyekkel ámitgatnak; de a' spanyol nemzetre nézve amaz összekötetési nap gyász és szomorúság napja leend; az a' francesadók (elfranciásultak) hadd forduljanak csak a' Rajna partjai felé, hadd kurjongassanak örömben a' Journ. des Débatsval; a' megsértett Spanyolország, ugymond a' levelező, távol áll ezen ünnepélyektől, melly XIVd. Lajos óta csak szerencsétlenséget hozott Spanyolországra, 's olyan mirigyfául tekinti, melly az árnyékában fekvőt megöli. — Montemolin gróf (d. Carlos idősb fija) nyilatkozványát Párizsban egy volt carlista tisztviselő szerkeszté. Nevezetes dolog és bizonyossága ez annak, hogy e' szökés a' Spanyolország belsejében tartózkodó carlisták egyetértésükkel történt; ama tény, miszerint Murciában már tizenkét nappal előbb beszéltek róla, még pedig egyenesen oda tévén Cabrera nevét is, ki ismét Spanyolországban mutatkozott. Kandiak ennélfogva sokan azon viseletre, mellyet a' régi carlista tábornokok Gomez, Villareal, Elio, Zariategui 'stb. kik szinte Bordeaux, Bayonne 's egyéb francia délszaki városokban tartózkodnak, jelen pillanatban követni fognak. A' francia rendőrség úgy látszik szemét hunyta be a' spanyol határon; legalább bizonyosnak állítják, miszerint Montpellier 's egyéb városokból nevezetes lőszerszállítványok történtek Catalonia és Navarrába.

A' követkamrai válaszfelirat be van fejezve; a' bizottság által egyhangulag szerkesztve, a' kettős összekötetést bölcs intézkedésnek nevezi, melly a' spanyol nép kívánatit betölti 's az alkotványos monarchiát megerősíti. Hihetőleg az angol kabinet által helyeselt bulwerféle jegyzéknek nyomtatékadás végett a' Lissabon előtt horgonyzott angol hajócsapat Cadizhoz vitorlázott.

Anglia.

O'Connell falusi lakára utaztában mindenütt hálaló hódolati feliratokkal üdvözlöttek. Még Limericktől is, hol pedig Smith O' Briennek hatalmas összekötetéseinek vannak 's mellynek ez képviselője a' parlamentben, feliratot kapott O'Connell, mellyben többi közt ez áll: „Szerettük, csudáltuk O'Brient, tetszést kiáltottunk neki. Minden alkalommal kifejeztük irántai hű, ragaszkodó 's őszinte érzelminket, 's ha holnap jó, folytatjuk ezt. De kötelességünknek érezzük feleje 's egész Irlandhoz szívünk legmélyéből kiáltani, miszerint O'Connell szabaditónk, legyen prophetánk és vezérünk is.“ O'Connell hálabeszédében egészben véve méltánylólag 's engesztelt hangulattal nyilatkozott O'Brien felől. Törekvése tisztasága, feddhetlensége, buzgalma 's engedelmességéről, ugymond, nem kétkedik; szólnak nincs ohajtottabb vágya mint az, hogy O'Brien ismét a' jó ügyhöz csatlakozzék, de bármennyire ohajlja is ezen csatlakozást 's bármennyire örvendene is, ha ez létesülne, mégis találkoznak némellyek, kiknek vele egyesülését nem ohajlja 's ezek azok, kik a' hirlapokban háborut ütöttek 's O'Connell elveit kárhoztatják. Azon hírt egyébiránt, mintha O'Connell hivatalt nyert 's vállalt volna, valamennyi irlandi lap valótlannak állítja.

Sept. 14kén tartá a' dublini repealegylet szokott havi gyűlését, 's ezen O'Connelltól egy levél olvastattott fel, mellyben ez határozottan kijelenti, miszerint teljes függetlenségben és státushivatalon kívül akar maradni.

Sept. 17kei londoni levél szerint az angol kabinet csakugyan felhatalmazá madridi követét a' Montpensier és Luiza infansnő közti házasság elleni tiltakozásra — mindaddig, míg az infansnő vélhető trónörökös, azaz királyi nővére Izabella gyermek nélkül van.

Minden körülmény oda mutat, miszerint Anglia végre is elhatározta magát rövid idő múlva Japánban, hol a hollandiak még kereskedelmi egyedúrúsgát gyakorolnak, az egész világnak megnyitni a kereskedést 's e' miatt szükség esetében még fegyverhatalommal is közbejárulni. A' M. Chronicle sürgetve javasol egy követséget Japánba alkudozás végett. Ezen küldöttség világosítsa fel a' japánokat a' brit hatalomról 's azon hasznokról, mik a' kötéendő szerződésből mindkét félre háramlani fognának. Ha vonakodnék Japán Anglia ajánlatát elfogadni, holott erre már 1615 óta egy akkor kötött szerződés erejénél fogva tartat igényeket, úgy egy a' japáni birodalom ellen indítandó brit táborozásnak nézhetünk elibe.

A' hirlapok igen számos gyász tudósítást közlenek különféle irlandi kerületekből a' növekvő inség, népcsoportozások 's az inség állapot elhárítása végett folyó tartó gyűlésekről. A' helyzet valóban oly aggasztó, mond a' Times, miszerint Irlandban általános lázadástól tarthatnak, ha a' népet nem foglalkodtatják 's kenyeret és munkát nem adnak neki. A' munkások és szántóvetők által álló csoportozások, melyek számos helyen fordulnak elő, vagy a' piacokra történő gabnaszállítás akadályoztatását, vagy a' napszám-főlemeltetést 's a' közmunkáknál foglalkodtatást tárgyazzák. Limerickben, hol egy 400 munkásból álló csoport a' hatósági személyek 's köztisztviselők lakásai elé vonult 's minden vigasztalás és biztosításokra szüntelen csak ezt kiáltotta: „nem akarunk éhezni!“ csak nagy nehezen lehetett az általános zendülést elhárítani. A' munkások rá hagyják végre magokat beszéltetni, hogy még egy napot várnak. Ezalatt O'Connell mezei lakaról egy nyilatkozványt bocsátott ki, melyben foglalkodást a' nép számára 's mielőbbi parlament-összehívást kíván, végül azonban ovatosságot ajánl ez eljárásban, nehogy a' fenálló törvényekben létező hiányok felfüdpötése által a' nép még inkább föllingereltesse. A' Port Adelaideből érkezett Cleveland hajó a' gyarmatra nézve azon fontos hírt hozta, miszerint a' korona az ottan találtató gazdag ércbányákat királyi javadalmul foglalta legyen el. Ezen rendszabályt kedvetlenül fogadták a' gyarmatosok 's nem fognak késni erélyes tiltakozásaikkal.

A' Times mérges cikket foglal a' francziák gyarmatosítási képtelensége 's a' meghódított népeket magokhoz csalási gyámoltalansága fölött. Ha már természetöknél fogva, úgy mond, nem bírnak mint védurak 's törvényhozók az araboknál szerencsét tenni, legalább azt várhatná az ember, hogy mivel oly nagyon kérkednek, tulnyomó miveltés-göket a' harcvezés lehető legtürethetőbb tételében 's a' kölcsönös viszártorlási düh enyhítésében fejtki ki tehetségöket. De ennek épen ellenkezője történik 's midőn az arab a' francziákra gondol, okvetlenül vad portázásaikra is kell gondolnia. Semmi emberibb, felebarátibb eszmét nem tűntetnek elő arabokkali bánásmódjokban, kik előtt mint fog-

lalok gyűlöletek, mint hitetlenek utálatosak. Milly egészen máskép bánnak az angolok Indiában! (?) 's milly erédvnyeknek örvendhetnek! Oly erősen lobog a' franczia-gyűlölés érzete az arab és mór keblében, miszerint utóbbiak a' császárok iránt szokott vak ragaszkodás 's engedelmesség utjából eltérten, későbbek Abdelkader harcsoaivá lenni, mint a' marokkai császár alattvalói. A' Times rossz napokat jósol a' francziáknak Algírban, miután valószínű, hogy a' marokkaiak csoportosan állnak Abdelkader zászlói alá 's a' meghódított, jelenleg nyugalmat szinlő algiri törzseket ismét a' szent háboruba fogják rántani. — Ez aztán valódi felebarátai biztatás!

Wellington herceg óriási lovagszobra, daczára a' parlamentben ez iránt tett minden tiltakozásnak, az 1826-ban bevégzett diadalvirre jó a' hydeparki bejárásnál. A' szobor el van immár végezve 's Wyatt műhelyében számos személy szemlélte meg; több darabban van az öntve, melyek most összeállítatván, 22 láb magasságu egészet képeznek 80 ezer font sullyal. A' waterlooi csatáló (Copenhagen) nyugottan áll ott 's a' herceg egész sarkantyúig híven utáztott öltönyben, melyet a' waterlooi csatában viselt, jobbájában távesóvel van ábrázolva. E' ropant érczömegnek rendeltetési helyére szállítatása végett készült szekér, 12 láb átmérőjű tömörkerekeivel, 10 tonnányi (20 ezer fontnyi) 's 30—40 lo fogja húzni.

Franciaország.

Montemolin gróf ellilanta jelenleg közbeszéd tárgya 's valamenyi hirlap általános témája. A' Journal des Débats megvallja, miszerint ez esemény igen alkalmatlan időben történt, véleménye szerint azonban semmi komolyabb következtvényt nem vonand maga után, mivel a' spanyol nép nyugalom után sovárog 's nem is léteznek többé pártok Spanyolországban, hanem csak factiók. Hír szerint Montemolin gróf és Cabrera Londonba érkeztek. Így tehát nem látszik valósnul az, hogy a' szökött herceget franczia földön feltartóztatták 's illetőleg elfogták. Cabrera azelőtt tizen négy nappal Bourgesban volt Montemolin grófnál, — az ehilánási tervet tehát hihetőleg ekkor szözték 's határozták el. Azonban Montemolin grófnak és Cabrerának Angliába érkezését úgy látszik csak ártítás 's a' szökevények nyomtévészthetése miatt hírlik — valóbszinű azoknak a' baszki tartományokba (északi Spanyolországba) surranásuk az ottani carlistákkal egyesülhetés 's polgárháboru-támaszthatás végett.

Montemolin gróf szökecsmdója felől még semmi hivatalos tudósítással nem bírnak. A' Presse szerint a' herceg kocsija sept. 14kén két kíséretbeli személylyel kihajtott 's egy óra múlva maga, szokott órsége kíséretében lóháton ment ki. A' város előtt vágatni kezdett 's az órkatonák, kik őt gyakran így tova robogni 's ismét viszártorlási látták, lassan utána tartottak, de csakhamar elveszték őt szemek

elől. Utóbb azt hallották, hogy egy közel várba lovaglott, melyet gyakran meg szokott látogatni. Erre kevés idő múlva viszártorlási kocsit egy harmadik személylyel, melyet az órkatonák hercegeknek tartván, Bourgesba mentek viszsa. Midőn másnap reggel a' megyekormányzó a' herceget meglátogatni akará, válaszul nyéré, hogy ez beteg. Következett napon reggel 10 órakor másodsor látogatta őt, ismét azt mondák: hogy a' herceg még nem kelt föl. A' kormányzó, e' fölött jóformán megboszkodva, de mégis kimélttel viseltetvén foglya iránt, azon megjegyzéssel távozott el, miszerint 4 órakor ismét eljövend, akkor azonban látnia kell a' herceget. Ez utolsó látogatástól megkimélte őt a' herceg komornoka, mert negyedfél órakor ő maga jelent meg a' kormányzónál azon jelentéssel, hogy ura 48 órával ezelőtt elutazott legyen, így tehát hasztalan őt nyomozni — az irányt vonakodék e' mellett a' jelentő megmondani. — A' franczia kormány sept. 21kén még nem akarta hinni Cabrera és Montemolin gróf ellilantát. A' két szökevény elfogatására következő ismértető jelekkel ellátott nyomozólevél küldetett: „Személyes leírása Károly Lajos Mária herceg, spanyol infans, Montemolin grófnak: Életkora 28 év, nagysága egy meter 65 centime, szája és szemöldei feketék, homloka keskeny és boltozatos (bombé), szemei barnák, orra erős és hosszú, szája kissé hajlott, középszerű. Állzakála fekete, álla gömbölyű, arca tojásdad, arcszine barna. Különös ismértetőjelei: felső ajka és fogai kissé előre hajlók, mi főleg beszéléskor észrevehető; szölasa könnyűded, erős idegen ékezettel; tartása igen egyenes; bal szemgolyóját úgy forgatja, hogy gyakran az egész fehérség mutatkozik; térdei befelé görbülök, mi járásakor igen szembe-tünő; kalapját jobb oldalon és szemre nyomva viseli. — Személyes leírása Ramon Cabrerának: Született Tortosában, 38 éves, nagysága egy meter 63 centime, hajzata és szemöldei feketék, homloka közönséges, szemei szürkebarnák, orra középded, szája kissé nagy, barkója fekete vékony, álla gömbölyű, arca tojásdad, arcszine barna. Különös ismértető jelei: sürű, összeálló szemöldök, kis forradás nomlokán a' bal szem fölött, lábszárai kifelé görbülök, szokása egyik lábán hintázkodni, és soha nem tekinteni szemébe a' kívül beszél.“

Egyéhr.

Bajorországban a' fenálló körülmények közt jelen éven szokatlan terjedelmet nyerend a' beviteli gabna 's lisztkereskedés. Főleg Magyarország 's Ausztria hivatvák e' részben nagy szerep — játszásra. Takarmányhiány miatt a' ló és szarvasmarha ára nagyon csökkent, ellenben a' vaj és zsír felszókkent, de tavaszra kelve majd borsos lesz.

A' franczia kormány öt ifjut Taiti legtekintélyes bennszülött családból Francziországba szöndékozik neveltetésül küldeni. Mint tudva van, ezen szabály több senegali családirányában is alkalmaztatott.

79ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1846.

812. Gabona-szállítási ársökkenés. A' nagyméltóságú magyar kir. udv. kamra rendeletére ezennel közhírré tétetik, hogy folyó évi october 15kén a' mármarosai kam. igazgatóság épületében Szigeten következő gabnamennyiségek beszállítása fog nyilvános árverésre bocsátatni és legkisebb árt igérőnek szállítást végett átengedtetni; jelesül:

Szigetre tisztabuza	22800	pozs. mérő.
„ „ rozs	400	„ „
„ „ kukoricza	500	„ „
„ „ zab	5000	„ „
Husztra „ buza	600	„ „
„ „ zab	850	„ „
Bustyaházára buza	2900	„ „
„ „ rozs	500	„ „
„ „ zab	800	„ „
Királymezőre buza	850	„ „
„ „ rozs	1600	„ „
„ „ kukoricza	3000	„ „
„ „ zab	50	„ „
Körösmezőre tisztabuza	1100	„ „
„ „ rozs	200	„ „
„ „ kukoricza	1300	„ „
„ „ zab	300	„ „
Rahóra „ buza	1800	„ „
„ „ rozs	500	„ „
„ „ kukoricza	4800	„ „
„ „ zab	300	„ „
Vissóra „ buza	2700	„ „
„ „ rozs	700	„ „
„ „ kukoricza	6000	„ „
„ „ zab	400	„ „
Tisza-Ujlakra buza	400	„ „
„ „ rozs	100	„ „

A' gabnamennyiségnek fele része Szigetre, Husztra és Bustyaházára 1847d. april utolsó napjáig, a' többi erdő-számtartói hi-

vatalokhoz, pedig június utóljáig, másik fele pedig általánosán 1847d. september 15ig multhatlanul helyre szállítandó leszen oly mineműségben: hogy az élet száraz és tiszta legyen és minden pozs. mérő buza legalább 80, rosz 78, kukoricza 80 és zab 47 fontot nyomjon.

Az ezen gabnaszállításokat átvenni szöndékozik ezennel felszölitatnak, hogy az érintett napon Szigeten a' mármarosai kir. kincstári igazgatóság épületében délelőtti 9 órára vagy személyesen, vagy törvényes meghatalmazottak és képviselők által jelenjenek meg, vagy pedig írott 10% tölű bánatpénzzel vagy készpénzben, vagy statuskötelezvényekben ellátott bepecsételt ajánlataikat legfeljebb folyó évi october 11kégig, vagy határozott nyilatkozattal nyujtsák be, hogy az árverési feltételeket elfogadni készek. A' személyesen vagy törvényes hatalmazottak és képviselők által megjelenők a' most említett 10% bánatpénzt f. évi october 14dik napján a' szigeti kir. tisztartósági hivatalnál nyugtatvány mellett fizethetik, ez iránt magokat az árverési kiküldöttség előtt rendezesen igazolandók. Azon felek azonban, kik írott ajánlataik mellett személyesen is akarnának az ársökkenésnél megjelenni, a' befizetett bánatpénzről szölv eredeti nyugtatványukat az illető kir. kincst. pénztárnoki pecsét alatt benyujtott ajánlataikhoz kapcsolhatják, a' szóvali ársökkenésnél pedig csak annak meghitelesített másolatját előmutathatják.

Az árverés és kötelezvénynek részletes feltételei mind a' magyar kir. kincstári számvevői szöknél Budán, mind a' mármarosai kir. kincstári igazgatóságnál Szigeten megtekinthetők. Budán sept. 15kén 1846.

Biztosítási jelentés.

Az alulirt e' kir. szab. trieszti Riunione adriatica di sicurtá magyar- és erdélyországi főügyvivőse tisztelettel jelenti: biztosító-hivatala f. 1846. évi **Sz. Vihály naptól fogva nagyhid-utczában 676. sz. alatti Weiss-féle ház 3-szó emeletében** létezik, hol tüzkárok, és szárazon 's vizen szállítandó javak veszélye elleni biztosítások a' legjutányosb jutalomért teljesítettek. — Pest, septemberben 1846.

A' es. kir. szab. trieszti Riunione adriatica di sicurtá magyar- és erdélyországi főügyvivőse
Weiss B. és társa. 2—3

Árverés szölvökre. Néhai Horvát István magyar főiskolai királyi oktató halála után örökösöire szállott és sz. k. Pestvárosával határos káposztásmegyeri István-hegyen levő, kiszabott állandó adóju, tizenhárom fertály szölv — melyekhez javítás okkért, két halomba rakatott mintegy száz szekényi trágya is járul — akár együtt, akár pedig az út menete szerint három darabra szakítva, folyó 1846d. esztendei Mindszent hava (october) 15ik napján esütörtökön, délelőtti 9 órakor az urutezabeli 453 számú Trattner-Károlyi ház másod emeletében balra, árverés alá bocsátatik, és készpénz fizetésért vagy törvényes biztosságú hiteltre a' többet igérőnek eladatik. 1—3

† Horváth Antal mint igen gyakorlott tyukszemorvost, ki magát jólértve működik, 's kiről több hirlap dicserve szölv, bizton hivatathatik — O' eskély áron orvosol 12 nap alatt metszés nélkül tyukszemot, vakkörmöt 5 nap a' uti tagelfagyásokat, májfoltot képen biboresokat 's at. Segedelmét ha szükség lesz reá új lakásán a' t. cz. szenvedők megkereshetik. — Nro 391. Lovászutezában emeleten 12k szám alatt.

Statuspapír- és részvény-árkelet. Bécs, sept. 25kén.	1565	fr.
pesti lánchid-részvény 100 fr.	140	fr.
1834ki 500 p. frtos kölesön	78 1/2	„
1839ki 250 p. frt	312 1/2	„
Eszterházy 40 fr. sorskötel.	6 1/2	„
bécs-glognitz vasut 400 fl.	100	fr.
100 fr.	130 3/4	„
pozsony-nagyszombati	91 1/2	„
középponti	(100 fr.)	92 1/4
duna-gözbajozási	680	„